

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1924 május 1.

120. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Május elseje

a munkások ünnepe széles a világon. Tartozzanak bármelyik internacionális, álljanak nemzeti, vagy nemzetközi, osztályharcos vagy keresztényszociális alapon, ez a nap a munkás napja, a proletariátus nemzeti ünnepe, a hitekben élő proletárállam első hivatalos munkaszünet. A római naptár ünnepet szentelhetett a *ver sacrum*-nak s lehetett két nap az esztendőben, amelyik az emberiség felszabadulását szimbolizálta, a francia forradalom kalendáriuma ünneppel áldozhatott a virágzó fának s a serkenő fünek, a katolikus egyház körmenetet rendezhetett a buza megszentelésének ünnepén — a munka harcossai, a negyedik rend szerszámmal küzdő katonái, a szabadság hívói s a gépek rabszolgái a munkának, a verejtékes, a termelő, a nagy darab kalácsot szerző s kicsi karéj kenyeret adó munkának megünneplésére rendeltették a virágaboruló május első napját.

Nagy, szent, misztikus titkokat föltáró, az élet célját fölfejtő összefüggésekre tereli a kutató értelmet a termő földnek s a termő munkának összebörülő ünnepe. Munkát vetünk a földbe, munkával törjük fel az utakat, munkával ácsolunk össze hajlékot, bölcsőt és koporsót, munka törí föl a föld barázdáit, munka fakaszt vizet a kősziklából, munka ível hidat a vizek fölé, munka menti meg az örökkévalóság számára az elsuhanó pillanat látomásait, munkával raboljuk ki a föld mélyét s szállunk föl a felhők közé. Az isten, a teremtés, az ősnemzés, vagy az evolúció vastörvénye ebbe a világba, erre a bolygóra helyezte az embert, de a világot a munka hódítja meg, ami egyformán munka marad, akár buzát vetünk a termő televénybe, akár a gondolat magvait a szürke, a sivő, a vigasztalanul terméketlen ólommezőkbe.

Minél rosszabb az élet s minél lerongyoltabb az ember, annál fontosabbnak, megtisztultabbnak, annál inkább megszépültnek kell lenni a munka ünnepének s annál teljesebbnek, megvédettebbnek s emberibbnek a munka jogának. Pedig a munka, amióta jogáért küzd, mindig véres fegyverekkel harcol s mindig gyilkoló fegyverek ellenében. A vérpárás, a vérszavu és vérszagu francia forradalom már vérpadra hurcolta azokat, akik a harmadik rend győzelmi lobogóját fölakták emelni a negyedik rend tagjai előtt is. Ez volt a kezdet. S ami vérben fogant, bélyeges marad örökké. Az orosz forradalom legyilkolt áldozatait az emberi ér-

telemnek s emberi érzésnek szerepét tagadják a történelmi fejlődésben.

Lassankint lehámlik minden, ami más különbséget teremtett az embercsalád tagjai között. A vallásnak, nyelvnek, nemzetiségnek, egy törzshöz tartozásnak középkori cölöpeivel szétmarcangolt testü emberiség tagjai között a kalapács és ásó teremt szolidaritást. A fejlődés utja romokon, homokba fuladt városokon, hullákon és csonthalmokon vezet keresztül. A kőkorszakbeli ember ujjászülethetik gyilkos indulatokban és fékevesztett szenvedélyekben, de a kilengések és összeomlások, a történelem pusztító tüzei, földrengései és árvizei után a fejlődés gyorsító menetben folytatta integráló munkáját. Egy családdá tereli össze mindazokat, akik dolgoznak, akik munkájukkal adják meg a természet kincseit

az igazi értéket s akik jobba, szebbé, elviselhetőbbé teszik a világot s békésebbé s örömmel gazdagabbá az embert.

Nem is lesz addig béke, nem olyan, amit békeszerződések papírosa biztosít, hanem amelyik az összedobbanó munka ritmusára állt elő a világrend anarchiájából, amíg a harcoló világ egy monumentális nagy műhellyé nem alakul át, ahol csak azoknak lesz helyük, mint nászrepülés után a méhkaptárban, akik dolgoznak, építenek, alkotnak és gyűjtenek szorgalmasan.

A gyárkérmény gomolygó füstje a munka igazi lobogója, a gépek zakatolása a munka igazi himnusz s az áldott béke a munka igazi jutalma. S ha majd a piros május elseje nem a kiontott vérek hanem a piros örömeknek lesz a jelképe, akkor lesz végre ünnep a világon.

A parlament összeüléseiig nem alakulhat meg az új kormány

Lassu tempóban haladnak a kibontakozási tárgyalások
A Radics-párt szorosabb viszonyba lép az ellenzéki pártokkal

Beogradból jelentik: Az udvarnál, várakozás ellenére, szerdán sem folytak élénkebb tanácskozások, mint a megelőző napokon és még *Pasics audienciája is elmaradt*. A király a szerdai nap folyamán egyedül *Bakics* Ljubát, a parlament alelnökét fogadta kihallgatáson. A királyi kihallgatások lassu menete nyilvánvalóvá teszi, hogy a válság megoldása kitolódik és május harmadikáig, amikor a nemzetgyűlést összehívták, nem fog az új kormány megalakulni.

Az ellenzék feszült érdeklődéssel várja a kibontakozási tárgyalások folytatását, annál is inkább, mert a jelenlegi bizonytalan helyzet a választási propaganda teljes kifejlődésének nagy akadálya.

Megalakult a Radics-párt parlamenti klubja

A Radics-párt május elsején bocsátja ki a *Bácsmegyei Napló*-ban már ismertetett kiáltványát, amelytől az ellenzék a blokk esélyeinek nagy javulását várja. A Radics-párti politikusok királyi kihallgatását is minden eszközzel megpróbálja az ellenzék kisorsogtatni és ennek elérésére ahhoz a taktikai fogáshoz folyamodtak most, hogy hivatalosan megalakultnak jelentették ki a Radics-párt parlamenti klubját. A klub elnöke *Valecsics* Juraj, alelnöke pedig *Kovacevics* Dusan lett. Azt remélik, hogy a korona ezek után nem fog elzárkózni az elől, hogy — mint a többi parlamenti klubnak

— a Radics-párti képviselők klubjának elnökét is fogadja. Mint-hogy a Radics-párti képviselők közül senki sem tartózkodik jelenleg Beogradban, a klub megalakulását *Korosec* jelentette be a nemzetgyűlés elnökségének.

Mint-hogy a Radics-párti képviselők közül senki sem tartózkodik jelenleg Beogradban, a klub megalakulását *Korosec* jelentette be a nemzetgyűlés elnökségének.

A Radics párt egyébként azzal a gondolattal foglalkozik most, hogy hivatalosan belép az ellenzéki blokkba és ezzel is szorosabbra fűzi viszonyát a blokkhoz tartozó pártokkal. A tulajdonképeni oka a Radics párt elhatározásának az, hogy az ellenzéki blokk kormányképességét idáig egyes helyeken azon az alapon is kétségbe vonták, hogy nincs többsége, mert a Radics párt formailag nem tartozik a blokkhoz. Ezt a kifogást kívánja a horvát köztársasági parasztpárt kiparizozni a blokkba való belépésével, amely az ellenzéki blokk részére a számszerű többséget jelenti.

Választási készülődések mindenfelé

A politikai pártok már annyira bizonyosra veszik a parlament közeli feloszlását, hogy a vidéken már mindenfelé erős előkészületek folynak az új választásokra. Ezzel kapcsolatban sok kombináció merül fel az egyes tartományokban az ellenzéki pártoknak a Radics-párttal való együttes választási akciója

tekintetében. Eddig a Radics párt egyedül a szerb földműves párttal akart választási kompromisszumot kötni a délszerbiai választási kerületben, míg most már arról is szó van, hogy Radicsék Boszniában is együtt fognak működni a szerb földműves-párttal. Sarajevóban a földműves párt konferenciát tartott, amelyen több képviselő is részt vett. A tanácskozáson jelen volt a Kmet párt részéről *Pucelj* és *Mermotfa* is. Ezen a konferencián a horvát köztársasági parasztpárttal való együttműködésről tárgyaltak.

A Pribicsevics-párt is erős választási agitációt kezdett Dalmáciában. *Grizogono* igazságügyminiszter jelenlétében kedden nagy népgyűlés volt *Sinjben*. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely szerint helyeslik a független demokrata-párt politikáját. A sinji független demokrata-párt nevében a gyűlés üdvözlő táviratot küldött a királynak és Pribicsevics közoktatásügyi miniszternek. *Sinj*-ből az igazságügyminiszter autón *Split*-be ment, ahol szintén résztvett pártjának népgyűlésén. Itt *Grizogono* miniszter kifejtette azokat az okokat, amelyek Pribicsevicsot és híveit a demokrata pártból való kilépésre rábirták. Élesen támadta *Davidovics*ot, aki szerinte eltért a demokrata-párt programjától és a szeparatistákkal és államellenes elemekkel szövetekezett. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben elítélik a blokk politikáját és támogatásukról biztosítják a *Pasics-Pribicsevics* kormányt.

A politikusok tanácskozásai

Szerdán délelőtt *Jovanovics* Ljuba, a parlament elnöke felkereste *Pasics* miniszterelnököt, akinek beszámolt keddi audienciájának lefolyásáról.

Az ellenzéki pártvezérek szerdán délelőtt folytatták tanácskozásait a parlamentben. *Davidovics*, *Korosec* és *Petrovics* Nasztáz délelőtt tartottak hosszas megbeszélést. Délután *Krafft* István dr., a Német Párt vezetője kereste fel *Davidovics* Ljubát, akivel hosszú ideig tanácskozott. Értesüléseink szerint a megbeszélésen a verbászi véres népgyűlésről volt szó. Az ellenzék arra készül, hogy egységes fellépéssel fog tiltakozni a kormánynál a suboticei és verbászi népgyűlések megzavarása miatt. A Német Párt biztosítékot kapott az ellenzéki blokktól, hogy ha ennek a kérdésnek tárgyalására még a mostani parlamentben alkalom nyílik, akkor az ellenzék egységesen fog fellépni a kormánnyal szemben, amelyet a suboticei és verbászi rendőrhatalóságok eljárásáért felelőssé tesznek.

NYILTTÉR.

Hirdetmény.

Alulírott Péics i Drugovi sörkereskedő cég ezennel közhírré teszi, hogy a cégből a mai napon Ádám László ur kilépett s felhívja a hitelteléseket, hogy követeléseiket ugy a céggel, mint Ádám László urral szemben 8 nap alatt jelentsék be, mert különben nem fognak figyelembe vétetni.

3179 Péics i Drugovi.

Alulírott szövetkezet igen tisztelt vevőinek és üzletfeleinek b. tudomására adjuk, hogy eddigi vezetője Ungár Ferenc a mai napon a szövetkezettől megvált. Az üzlet vezetését Kovács Sándor vette át. Továbbra is kérjük vevőink s a nagyközönség szives pártfogását.

Szabómunkások Termelő Szövetkezete Subotica.

Igazgatósága nevében
Kovács

3239

BERSON

gummisarkat és gummitalpat

tetessen fel cipésszével cipőjére, mert ezzel nemcsak pénzt takarít, hanem megóvja lábait és cipőjét is.

FRANCIŠKOVIĆ GUSZTÁV

LAKATOSMŰHELYE SUBOTICA
A VASUTÁLLOMÁSSAL SZEMBEN.

Elvállalja törött öntöttvasak és géprészek szakszerű hegesztését, vízvezeték szerelési munkákat, (asztaltűzhelyek készítését). Raktáron tart tűzhelyeket, mindennemű vasbutort. Ugyanott két darab garvenskut és egy drb 3 lóerős villanymotor eladó

HAMBURGER JÉGGYÁR

SEGEDINSKI PUT, TELEFON 566.

Értesítem az igen tisztelt jégvásárló közönséget, hogy a jéggyártást megkezdtem. Jég bármilyen mennyiségben kapható és megrendelésre házhoz szállítjuk.

Kötéseknel árkedvezmény!

3197 Tisztelettel
Hamburger

Dzsávic, Hódi templom-festők

művészi kivitelben elvállal szobafestést, mázolást, műerezést. Cim: Subotica gimnazija, Vel. Bečkerek Roknics foto-szalón.

3130

SZÉN

közvetlen bármely boszniai bányából kapható nagyban legolcsóbb konkurenciamentes áron

„KALORIJA“

Telefon 104. BANJALUKA Bosna
Bácskai képviselő

Ivan Kalčić Sombor Telefon 284.

ROTHAUSER és ROSENFELD

bőr és cipész kellék kereskedés

SUBOTICA
Rudičeva ulica

GRISON

francia

CIPŐKRÉM

EGYEDÜLI LERAKATA

Gyári áron, raktárról szállíthatók:
Hofher magánjáró cséplőkészletek és gazdasági gépek,
kis Stock-Benz motoreke, Seck-féle malomgépek,

Mc. Cornick kéveköttők,
Mc. Cormick Standard Manilla
Mc. Cormick alkatrészek

fenti cégek képviselőitél:

BRAUN MARCEL cégnél
VEL.-BEČKEREK

Telefon 106 2926 Telefon 106

STANDARD OLAJAK, BENZIN!

TECHNIKAI CIKKEK, GÉPSZIJ!

Uj vukovári arctisztító kenőcs szeplő, himlőhely, sörny, májfolt, kelések, forrószárgi pörösenés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen

Uj vukovári bőrszépítő szappan és puder, mely az arckenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 5 dinár. Utánzatoktól óvakodjunk! Csak Krajčović által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajčović, a készítő arcképe látható.

Zo. Krajčović gyógyszerés, Vukovári.

MÉZ

Vegyes virágméz, kellemes illatú, 5 kg.-os postacsomagokban kapható 160 és 150 dináros árban Nagy József, a „Vajdasági Méhészeti Lapok“ szerkesztőjénél, Starí Bečeji. — Utánvételezésre nem vállalkozom. Nagyobb mennyiség vételénél mérsékelt árak.

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDÉS

STARIBEČEJ és NOVIBEČEJ KÖZÖTT:

INDUL: Staribečejiről 1/2 5, 1/2 8, 1/2 10, 1/2 14, 16 órakor

INDUL: Novibečejiről 1/2 6, 9, 1/2 12, 15, 17 órakor

„KOLUMBO“

INFORMÁCIÓS-KÖZVETÍTŐ ÜGYNÖKSÉG
leggyorsabban végez mindennemű adminisztratív és jogi megbízást bármely miniszteriumnál és egyéb hatóságnál, beszerzés tartózkodási engedélyt továbbá állampolgársági okmányokat, különösen gyorsan végzi el az S. H. S. Királyság állampolgárságába való felvételeket opcióval vagy opció nélkül. Utlevélszállya leggyorsabban megszerez bármilyen országba szóló utlevélet és azt lattaosztattja bármely beográdi konzulátusnál. Szakszerű tanácsokat ad amerikai kivándorlóknak, utlevéletet szerez Amerikába a kvótán felül és beutazási engedélyeket is szerez. Bármilyenüggyben forduljon

„KOLUMBO“ ÜGYNÖKSÉGHEZ
BEOGRAD, SKOPLJANSKA ULICA 24. SZ.

ELSŐRENDÜ KIKINDAI NAGY

C SERÉP

4 KORONA 50 FILLÉRÉRT
darabonként kapható

DOHÁNY ZOLTÁN fatelepén
Subotica, Beogradska put. Telefon 365.

Linoleum különböző szélességekben

Viaszkos vászon asztalra, méterenként és szegélyvel is.

Gummi vászon ágyneműre.

NIKOLA JUZBAŠIĆ i DIMITRIJEVIĆ
BEOGRAD

Telefon 30-66. 2599 Kolarčeva 2.

KERTISZÉKEK FODRÁSZ FORGÓSZÉKEK

tartós és szép kivitelben jutányos áron készít

ZANIN ANDRAS
SZÉKGYÁRTÓ

Subotica, Bajski put 13. szám,

Fával égetett, hófehér kőmentes

PRIMA DARABOS MESZET

elsőrendű, olcsó kőmentes
ÉPÍTŐ MESZET

PRIMA PORTLANDCEMENTET

bármikor azonnal szállít vagonteleiben minden vasutállomásra bérmentve

Szénkereskedelmi és Áruforgalmi Társaság
Veliki-Bečkerek

Interurb. Telefon 85. 1397 Sürgönycim: MONTANA

MOLINO

(Leinwand)

CHIFFON

(Wassertuch)

WATTA

(paplanhoz)

OLCSÓN KAPHATÓ

A. ROMANO ZAGREB

Boškovičeva ul. 15. Telefonszám 23-68.

JOSIP VERTES

Subotica, Sokolska ul. 2 szám. (Kunetz-ház)

kötött-, szövött- és rövidáru nagykereskedésben a tavaszi szezonban férfi és női divatharisnyák minden színben, keztyük szallagok, nyakkendők, ruhadiszek, himzések, csipkék és mindennemű rövidáruk gyári árakban detailban — kicsinyben — árusittatnak. Szolid kiszolgálás!

